

I

(Резолюции, препоръки и становища)

РЕЗОЛЮЦИИ

СЪВЕТ

Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно „Спортът и физическата активност като обещаващи лостове за трансформиране на поведението в полза на устойчивото развитие“

(2022/C 170/01)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,

КАТО ОТБЕЛЯВА СЛЕДНОТО:

1. Все по-охотно се признава, че практикуването и ролята на спорта и физическата активност са важни за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) ⁽¹⁾.
2. Международната и научната общност осъзна и интегрира възможните ползи и положителните странични въздействия от спорта и физическата активност, както и организирането на спортни прояви в различни области ⁽²⁾ ⁽³⁾ подобряване на физическото и психическото здраве и благосъстояние на лицата, икономически ползи, образование, овластяване на жените и младите хора, зараждане на по-справедливи, по-мирни, устойчиви, приобщаващи и отворени общества, приобщаване на хората с увреждания и по-малко възможности, както и приучаване към толерантност.
3. Изменението на климата и други заплахи за околната среда могат да окажат отрицателно въздействие върху практикуването на спорта и заинтересованите от спорта страни ⁽⁴⁾, по-специално чрез засягане на здравето на практикуващите спорт. За едно нормално практикуване на спорт е необходимо наличието на здравословна среда за практикуване, но настоящите климатични и екологични условия стават все по-неблагоприятни за редица видове спортуване и физическа активност.
4. Последствията от изменението на климата — като повишаване на температурите, продължителни периоди на суша и все повече наводнения — налагат все по-големи ограничения върху наличните пространства и време за спортна практика, като по този начин представляват източник на големи смущения във функционирането и организацията на глобалната спортна екосистема, особено зимните спортове на открито и някои мореплавателни дейности ⁽⁵⁾.
5. Подобно на други човешки дейности, някои аспекти на спорта и организирането на спортни прояви могат да допринесат за влошаването на околната среда и изменението на климата, като генерират пряко или непряко емисии на парникови газове и като участват в увреждането на различните видове естествена среда, където се практикуват спортовете — най-вече морската, горската и планинската среда.

⁽¹⁾ Резолюция A/RES/70/1 на Общото събрание на ООН от 25 септември 2015 г. „Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие“, точка 37.

⁽²⁾ Световна здравна организация, „Глобален план за действие относно физическата активност за 2018—2030 г.“.

⁽³⁾ Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно работния план на Европейския съюз за спорта (1 януари 2021 г.—30 юни 2024 г.) (2020/C 419/01).

⁽⁴⁾ WWF France, 2021 г.

⁽⁵⁾ WWF France, 2021 г.

6. Някои аспекти на спорта могат да бъдат източници на емисии на парникови газове и могат също така да имат отрицателно въздействие върху околната среда: спортният туризъм, неустойчивото производство и потребление на спортно оборудване или производни стоки и услуги, разпространението на микропластмаси, спортните съоръжения с високо потребление на ресурси (особено на енергия и вода), нарастващият брой спортни прояви от всички равнища (в това число тренировки, големи делегации и изграждане на специална временна инфраструктура), както и свободното практикуване на спорт сред природата.
7. Завръщането на олимпийските и параолимпийските игри в Европа, ангажиментът за неутралност по отношение на околната среда и въглеродните емисии, поет от Организационния комитет на Олимпийските игри в Париж през 2024 г., както и ангажиментите, поети от организаторите на Европейското първенство по футбол през 2024 г. в Германия, могат да насърчат всички заинтересовани страни да се ангажират за устойчиво изграждане на материално и нематериално наследство с цел насърчаване на цели за устойчиво развитие 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 и 17 на всички равнища и навсякъде.

КАТО ОТЧИТАТ СЛЕДНИТЕ АСПЕКТИ:

8. Като важен източник на информално и неформално учене спортът е прекрасно средство да се демонстрира образцово поведение и по този начин да се насърчава социалната отговорност в обществото, с което да се позволи всеобщото участие, особено това на младите хора ⁽⁶⁾ като катализатори на промяната. Той има също така комуникационна функция за изостряне на чувствителността на гражданите към това колко е важно опазването на екосистемите, хармоничното и устойчиво използване на природните ресурси и смекчаването на изменението на климата.
9. Интегрирането на целите за устойчиво развитие в спорта може да привлече желаещи да започнат и да продължат да практикуват спорт, особено младите хора, тъй като много от тях може да проявят особен интерес и ангажираност по тези въпроси ⁽⁷⁾.
10. Популярността на елитните спортисти, нарастващата им осъзнатост за извънредната ситуация в областта на климата и тяхната ангажираност и застъпничество могат да бъдат много ефективни за насърчаване на интегрирането на целите за устойчиво развитие в спорта.
11. Европейският съюз и неговите държави членки могат да дадат пример чрез домакинство или съвместно домакинство на устойчиви големи спортни прояви ⁽⁸⁾, при което се вземат предвид изискванията за екологична, социална, икономическа и гражданска отговорност, включително кръговостта, използването на пластмасата или водата, въглеродния отпечатък, доброто управление, правата на човека, надеждността и честната игра.
12. При организирането на спортни прояви следва да се обръща специално внимание на изострената чувствителност сред населението по отношение на икономическото и екологичното им въздействие, преките и непреките им последици и защитата на правата на човека. Това може да има положителен ефект върху общественото одобрение за домакинството на прояви.
13. Пандемията от COVID-19 доведе до повишен интерес към спортните дейности в домашни условия, индивидуалните и свободни занимания на открито и активната мобилност. Тези тенденции са отражение на нарастващата необходимост от общуване с природата ⁽⁹⁾, неорганизиран спортни дейности и достъпни градски пространства ⁽¹⁰⁾.
14. Физическата активност и спорт, особено упражняването на открито или сред природата (например гори, планини, океани, реки и езера) могат да допринесат за подобряване на екологичната грамотност на гражданите, както и за осъзнаването в по-висока степен на необходимостта от защита на околната среда и смекчаване на изменението на климата.

⁽⁶⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c2c8d076-0a04-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en>

⁽⁷⁾ https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

⁽⁸⁾ Съгласно определението на експертната група на ЕС по икономическото измерение на спорта „голяма спортна проява“ е събитие, организирано от една или повече държави, региони или градове домакини, в което участват различни международни делегации с цел упражняване на една или повече спортни дисциплини. Тези събития често поставят сериозни предизвикателства в логистично отношение. Големите спортни прояви се отличават с голямо международно медийно покритие, с присъствието на няколко хиляди души, включително поддръжници, журналисти, технически екипи и длъжностни лица, и често продължават няколко последователни дни.

⁽⁹⁾ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/abb396/pdf>

⁽¹⁰⁾ <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0249268>

15. Програмата „Еразъм+“ в областта на спорта подпомага обмена на знания и най-добри практики, по-специално във връзка с целите за устойчиво развитие 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 и 17. Тези добри практики могат да се вземат предвид при организирането на спортни дейности и прояви.
16. Спортът може да допринася за икономическото развитие и да осигурява добавена стойност за стопанския сектор.

КАТО ИЗТЪКВА СЛЕДНОТО:

17. Важно е негативното въздействие на всички видове спортна дейност върху биологичното разнообразие, околната среда и динамиката на протичащия процес на изменение на климата да бъде сведено до минимум. Важно е всички заинтересовани страни, от публичните и частните субекти до гражданите, да съзнават индивидуалната и колективната си отговорност, както и последиците от действията си при практикуването и организацията на спортна дейност.
18. Необходимо е да се гарантира, че спортният сектор дава своя принос за целите на Европейския съюз в областта на климата и околната среда, както се посочва в Европейския зелен пакт. За тази цел са нужни различни форми на подкрепа, за да може спортният сектор да осъществи прехода си към по-отговорни практики.
19. За изграждането на приобщаващо общество в добро здраве е от първостепенно значение да се даде възможност на всеки да практикува редовно спорт и физическа активност в здравословна и безопасна среда независимо от възрастта, пола, психическото и физическото състояние, социално-икономическите условия или географския произход.
20. Важно е да бъдат отчитани аспектите на доброто управление в спорта, почтеността, равния достъп до спорт, зачитането на правата на човека, надеждността, справедливостта и устойчивостта. Това следва да се извършва на всички равнища — клубове, лиги, национални и международни федерации, неправителствени организации, икономически оператори, организатори на големи спортни прояви, предприятия или медии.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

21. Да приведат в съответствие и да координират публичните политики и стратегии в областта на спорта с целите за устойчиво развитие и свързаните с тях конкретни цели.
22. Да предоставят на гражданите достъп до безопасни, приобщаващи и устойчиви спортни прояви и практикуване на спорт в зависимост от нуждите им, например чрез екологосъобразни местни спортни съоръжения, достъпни чрез инфраструктура за активна мобилност.
23. Да обмислят как биха могли да осигурят на компетентните национални органи инструменти, позволяващи да се следи въздействието на изменението на климата върху спорта с цел разработването на стратегии за предвиждане, адаптиране и подпомагане на спортните екосистеми, които ще бъдат най-сериозно засегнати от изменението на климата в дългосрочен план, например посредством усилия за преминаване към по-устойчиви и отговорни практики и участие в диалог със спортното движение за определяне на по-адаптиран спортен календар.
24. Да се уверят, че организаторите на големи спортни прояви извършват оценки на въздействието върху околната среда и въглеродните емисии, и да ги насърчават да измерват приноса на организираните от тях прояви за постигането на целите за устойчиво развитие 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 и 13.
25. Да работят с организаторите на големи спортни прояви за създаването на механизми за смекчаване на вредното въздействие на организираните от тях прояви върху околната среда, които механизми да съответстват на нанесените щети и да целят постигане на въглеродна неутралност.
26. Да насърчават спортните организации и образователни институции да включват по целесъобразност в програмите си за обучение на възпитатели, спортен персонал, спортисти и отговорници за спортни съоръжения въпроси и действия, свързани с екологичния преход и устойчивото развитие.
27. Да поддържат увеличаването на инвестициите в иновации и научни изследвания с цел съдействие и принос за прехода към по-екологосъобразно и по-устойчиво практикуване на спорт и физическа активност.

28. Да полагат усилия за включването на екологични критерии и ангажменти по линия на целите за устойчиво развитие в процеса на оценка за публично финансиране и подкрепа по отношение на организирането на спортни събития на всички равнища и на спортни дейности, както и при строителството, обновяването, поддръжката и използването на спортни съоръжения. Да насърчават включването на тези критерии в оценката на посочените дейности.
29. При сключването на договори с икономически партньори за организирането на големи спортни прояви, строителството, обновяването и поддръжката на спортни съоръжения или производството на спортно оборудване да затвърдят включването в договорите и тежестта на критериите за корпоративната социална отговорност ⁽¹⁾.
30. Когато е целесъобразно, да насърчават използването на фондовете на ЕС — включително кохезионните фондове (ЕФРР, ЕСФ+), Механизма за възстановяване и устойчивост, „Еразъм+“ или програма LIFE — за разработване на инициативи, които способстват за екологична и устойчива физическа активност и практикуване на спорт, както и на такива, които спомагат за съгласуването с целите за устойчиво развитие.
31. Да отдават приоритет или да поощряват развитието на интелигентни и зелени градове с екологично отговорна инфраструктура и подходящо градоустройство в духа на инициативата за нов европейски Bauhaus, където жизнената среда е ориентирана в по-голяма степен към хората, гражданите имат достъп до устойчиви спортни съоръжения и могат да възприемат по-здравословен, активен и екологосъобразен начин на живот.
32. Да използват дипломатическите мрежи за утвърждаването на общ европейски подход за по-пълно спазване и интегриране на целите за устойчиво развитие в спорта, в рамките на Европейския съюз, както и във външните си действия и програми в областта на помощта за развитие.
33. Да обмислят определянето на доброволна основа на посланици на зеления спорт, чиято роля би била да утвърждават по-нататъшното интегриране на целите за устойчиво развитие в спорта.
34. Да насърчават партньорствата между спортния сектор, формалното образование, неформалното и информалното учене, социално-образователните дейности, младежките организации и частния сектор с цел да се разработят трансверсални, координирани и допълващи се начини за повишаване на осведомеността и популяризиране на експертните знания по въпроси на околната среда и климата.
35. Да утвърждават енергийната ефективност и кръговата икономика при строителството, обновяването, поддръжката и използването на всички спортни съоръжения.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

36. Да гарантира, че работата на експертната група за зелен спорт е насочена към изработването на общи стандарти на равнището на Европейския съюз, набелязването на критерии и цели за развитието на екологосъобразна и устойчива физическа активност и практикуване на спорт. Да популяризира тези критерии и цели при разработването на национални спортни политики от държавите членки.
37. В рамките на експертната група за зелен спорт да следи за събирането на съответните доказателства и примери за добри практики относно начина, по който спортът може да намали въздействието си върху околната среда и да допринесе за смекчаване на изменението на климата.
38. Да включи въпросите за устойчивото развитие в дискусиите по основните характеристики на европейския спортен модел.
39. Да насърчават използването на средства на Европейския съюз за улесняване на изграждането и обновяването на спортни съоръжения с цел намаляване на емисиите на парникови газове, въглеродния отпечатък и потреблението на енергия, както и отрицателното въздействие на изменението на климата върху практикуването на спорт.
40. Да отчитат по-добре спорта в обществените политики, разработвани на равнище ЕС, и по-специално в политиките и инициативите за околната среда.
41. Да продължат да оценяват екосъобразността на проектите и включването на зелени практики при оценката и предоставянето на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“ в областта на спорта, както е описано в Ръководството за програма „Еразъм+“.

⁽¹⁾ <https://www.unido.org/our-focus/advancing-economic-competitiveness/competitive-trade-capacities-and-corporate-responsibility/corporate-social-responsibility-market-integration/what-csr>

42. Да гарантират и насърчават възможността за развитие на проекти за зелен спорт и зелени умения в рамките на Програмата за спорт на „Еразъм+“.
43. Да насърчават обмена на знания и най-добри практики между държавите членки в областта на зеления спорт, както е изложено в Работния план на ЕС за спорта за периода 2021—2024 г.
44. Да насърчават обмена на най-добри практики между деятелите, посветили се на промяната на поведението в спорта с оглед на екологичните и социалните предизвикателства, пред които сме изправени на всички равнища, по-специално посредством инициативите SHARE или „Здравословен начин на живот за всички“.

ПРИКАНВАТ СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ И ВСИЧКИ СЪОТВЕТНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ:

45. Да приведат в съответствие организацията на физическата активност, практикуването на спорт и спортните прояви с целите за устойчиво развитие, Европейския зелен пакт, Парижкото споразумение за климата, Плана за действие от Казан, Международната харта за физическото възпитание, физическата активност и спорта и рамката „Спорт за действия в областта на климата“.
46. При изготвянето на стратегии и програми да вземат специално под внимание въпросите на намаляване на потреблението на ресурси (особено на вода и енергия), премахване на разхишението на храни, преработване на отпадъците и повторна употреба на спортното оборудване, опазване на биологичното разнообразие и качеството на въздуха, намаляване на въглеродния отпечатък и в по-общ план — начина, по-който е организиран спортът, така че да бъдат изпълнени целите за устойчиво развитие.
47. Да проучат възможността за назначаване на специално лице или структура, което или която да отговаря за изпълнението на екологичните стратегии и програми.
48. Да намерят начини да насърчават разпространението на информацията относно устойчивото развитие и изграждането на чувство за екологична и гражданска отговорност сред спортните клубове, федерации и други заинтересовани лица в областта на спорта.
49. Да включват по целесъобразност съдържание по въпроси на околната среда в програмите за обучение на доброволци и професионалисти в областта на спорта.
50. Да вдъхновяват и насърчават спортистите, които медиите отразяват и които се ползват с висока популярност и доверие, да популяризират етичното, зелено и устойчиво практикуване на спорт.
51. Да обръщат специално внимание на екологичните, социалните и демократичните въпроси, прозрачността и защитата на правата на човека ⁽¹²⁾ в процеса на предоставяне на домакинство на големи спортни прояви и на разпределяне на средства или на спонсоране на организаторите на тези събития.
52. Да развият или използват подходящи инструменти за измерване на социалното и екологичното въздействие на спортните дейности, по-специално на организирането на големи спортни прояви, и да вземат предвид социалното и екологичното наследство на тези дейности при процеса на оценяване.
53. Да насърчават устойчиви и къси вериги на доставка и по възможност да отдават предпочитание на местната икономика при организирането на спортни прояви, изграждането, обновяването и поддръжката на спортни съоръжения или производството на спортно оборудване.
54. Да стимулират и насърчават включването на въпросите на етичната, демократичната, социалната и екологичната отговорност в аудио-визуалните спортни програми и при предаването на спортни прояви при пълно зачитане на медийната свобода.
55. Да повишават осведомеността на партньорите, доставчиците, спонсорите и привържениците относно екологичните изисквания, с които те би следвало надлежно да се съобразяват.

⁽¹²⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

ПРИЛОЖЕНИЕ

Референтни документи**Международни организации**

Организация на обединените нации. Резолюция A/RES/70/1 на Общото събрание от 25 септември 2015 г. „Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие“, www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E (§37)

Световна здравна организация. Глобален план за действие относно физическата активност за 2018—2030 г., <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf>, 2018.

Организация на обединените нации. Парижко споразумение, ADOPTION OF THE PARIS AGREEMENT — Paris Agreement text English (unfccc.int), 2015.

ЮНЕСКО. План за действие от Казан, Kazan Action Plan — UNESCO Digital Library, 2017.

ЮНЕСКО. Международна харта за физическото възпитание, физическата активност и спорта, International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport — UNESCO Digital Library, 2015.

Организация на обединените нации. Изменение на климата. Рамка „Спорт за действия в областта на климата“, UNITED NATIONS (unfccc.int), 2018.

ОИСР. Местно икономическо развитие и развитие на заетостта, световни спортни прояви и местно развитие, принципи за извличане на местни ползи от световните спортни прояви, <https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-leed-principles-global-sporting-events.pdf>, 2017.

Съвет на Европейския съюз

Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно иновациите в спорта, ОВ С 212, 4.6.2021 г., стр. 2.

Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно физическата активност през целия живот, ОВ С 501I, 13.12.2021 г., стр. 1.

Заклучения на Съвета относно насърчаване на ангажираността на младите хора като участници в промяната с цел опазване на околната среда (предстои да бъдат одобрени от Съвета по образование, младеж, култура и спорт на 5 април 2022 г.).

Европейски парламент

Резолюция на Европейския парламент относно политиката на ЕС в областта на спорта: оценка и възможни перспективи (2021/2058(INI)), 23 ноември 2021 г.

Проучване по искане на комисията по култура и образование, EU sports policy: assessment and possible ways forward (Политика на ЕС в областта на спорта: оценка и възможни перспективи): [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOLE_STU\(2021\)652251_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOLE_STU(2021)652251_EN.pdf) PE 652.251, юни 2021 г.

Европейска комисия

Съобщение на Комисията „Европейският зелен пакт“, COM(2019) 640 final.

НПО

WWF France. 2021 г., www.wwf.fr/sites/default/files/doc-2021-07/02072021_Rapport_Dereglement-climatique_le_mon_de_du_sport_a_plus_2_et_4_degres_WWF%20France_4.pdf
